
OPERAČNÍ UMĚNÍ A TAKTIKA

PROVEDENÍ PROTIPŘÍPRAVY V OBRANNÉ OPERACI VŠEOVSKOVÉ ARMÁDY

Plukovník Jan Baláž

Úvod

Možnost použití atomových zbraní vytváří nové podmínky pro vedení operací útočných i obranných.

Při odpovídající přípravě vojsk lze za těchto podmínek dosáhnout v boji a operacích rozhodujících výsledků při ničení nepřítele v mnohem kratší době. Vojska musí být připravena nejen k maximálnímu využití výsledků získaných použitím atomových zbraní, ale musí být též připravena k bojové činnosti, když jich nepřítel použije. To vyžaduje nových velmi zdokonalených způsobů vedení operace a rovněž nového způsobu použití druhů vojsk.

I když pro obrannou operaci bude zpravidla vyhrazen mnohem menší počet atomových pum, lze při důkladném naplánování a použití atomových zbraní dosáhnout značných úspěchů, které mohou mít významnou úlohu při přechodu do protiútoků.

V tomto pojednání je rozvedena otázka provedení atomové, dělostřelecké a letecké protipřípravy, poněvadž právě při zdařilém provedení atomové protipřípravy je možné zmařit útočnou operaci nepřítele.

Všeobecné poznatky o zaujímání výchozího položení k útoku vojsky nepřítele

Aby mohl vševojskový štáb armády správně organisovat a zabezpečit provedení protipřípravy, musí znát nejnovější zásady provádění útočné operace nepřítelem a podle toho pak správně organisovat a zaměřit průzkum.

Uvedu jen některé z hlavních zásad soudobého útočného boje nepřítele, které mají přímý vliv na přípravu, organisaci a zabezpečení vlastní protipřípravy.

V soudobých podmínkách připravuje nepřítel vedení útočného boje za použití atomových, chemických, biologických a jiných zbraní hromadného ničení. Útočí v širších a hlubších sestavách. Divise útočí v pásmu 6 až 10 km, armádní sbor v pásmu 15 až 25 km. Výchozí položení k útoku připravuje a zaujímá podle podmínek protiatomové ochrany poslední 2 až 3 dny před zahájením útoku.

Armádní sbor může být pro útočný boj zesílen jedním kanonovým oddílem atomového dělostřelectva o třech bateriích, baterie o dvou dě-

lech, celkem 6 atomových dělostřeleckých kanonů ráže 280 mm. Palebný průměr pro jedno dělo 25 atomových a tříštivých granátů na celou hloubku armádní útočné operace. Atomové dělostřelectvo za útoku umísťuje v hloubce 10 km od předního okraje. Doba potřebná k dosažení pohotovosti střelby okolo 15 minut. Pro jednotlivá děla se buduje několik palebných postavení. Oddíl atomového dělostřelectva je umísťován po bateriích, baterie ve vzdálenosti 2 až 4 km od sebe.

Mimo to může být sbor ještě posílen 1 až 2 bateriemi dělostřeleckých raket HONEST JOHN.

Dále může být sbor zesílen až 25 dělostřeleckými oddíly s celkovým počtem do 400 hlavních. Toto dělostřelectvo zčásti přidělí podřízeným divisím prvního sledu a pro skupinu všeobecné podpory sboru a pro posilové skupiny dělostřelectva divisi si vyčlení do 8 oddílů.

Při jednotlivých šířkách pásma útoku dosahuje zpravidla těchto hustot dělostřeleckých hlavních na jeden běžný kilometr:

- šířka pásma útoku asi 15 km, hustota 41 až 53 hlavních,
- šířka pásma útoku asi 20 km, hustota 31 až 40 hlavních,
- šířka pásma útoku asi 25 km, hustota 25 až 32 hlavních.

Při přibrání dělostřelectva druhého sledu armády je možné dosáhnout na úseku 15 km hustoty 58 až 70 hlavních na 1 km fronty.

Skupina všeobecné podpory (DDS) se umísťuje zpravidla 5 až 6 km od předního okraje a dělostřelectvo sboru 6 až 9 km od předního okraje.

Použití atomových zbraní z vlastní strany na přední okraj obrany protivníka považují Američané za méně výhodné, poněvadž by museli vlastní vojska stahovat dozadu, čímž by mohli prozradit svůj zámysl o způsobu použití atomových zbraní. Proto častěji zaujímají výchozí položení k útoku 2 až 5 km od předního okraje.

Obrněné divise používají Američané zpravidla v druhém sledu. Za zvlášť příznivých podmínek také v prvním sledu.

Druhý sled ve výchozím položení umísťují zpravidla v hloubce 12 až 14 km od předního okraje. Operační zálohy jsou umísťovány ve vzdálenosti 30 až 50 km od předního okraje.

Celkový počet zbraní u divisi a sborů, které mohou být v prostoru protipřípravy, je uveden v příloze 2.

Při organizaci a provádění vlastního průzkumu je nutno mít na zřeteli, že příznaky, jež jsou charakteristické pro přechod do útoku, a současně přípravy k atomovému napadení mohou být: speciální příprava letišť, objevení se speciálních leteckých útvarů, zesílení vzdušného průzkumu, příprava výchozího položení vojsk s protiatomového hlediska nebo jejich odvedení z hlavního bojového postavení do hloubky.

Před zahájením útočné operace předpokládají Američané vybojovat nadvládu ve vzduchu a zničit hlavní letecké a atomové prostředky protivníka ještě na zemi.

Cíl obranné operace

Cílem obranné operace je odrazit útok nepřátelských sil útočících s převahou, způsobit nepříteli značné ztráty a získat čas pro soustředění sil k protiútku v dosavadním nebo jiném prostoru válčiště.

Použití atomových zbraní v obranných operacích napomáhá ke zvýšení odolnosti a aktivity obrany, jakož i k vytváření výhodných podmínek k rozhodnému rozdrčení útočícího nepřítele a k rychlému přechodu do protiútku.

Hlavním cílem použití atomových zbraní v obranné operaci je zabezpečit zmaření nepřátelského útoku. Proto se atomových zbraní používá v obranné operaci především k provedení protipřípravy.

Bude-li na operaci povoleno dostatečné množství atomových zbraní, může jich být použito také ke zmaření soustřeďování nepřítele, v boji o nadvládu ve vzduchu, k zničení atomových sil a prostředků, jakož i k desorganizaci práce nepřátelského týlu.

Způsobení co možná největších ztrát nepříteli ještě před jeho přechodem do útoku má za použití atomových zbraní zvláštní význam. Toho se dosahuje především provedením atomových a leteckých úderů na nepřítele za jeho soustřeďování a rozvinování a hlavně provedením atomové protipřípravy spolu s dělostřeleckou a leteckou protipřípravou.

Na vojska protivníka, která se soustřeďují ve výchozím položení k útoku, může být velmi vhodně použito v součinnosti s atomovými pumami také bojových radioaktivních látek a chemických zbraní.

Včasné zjištění přípravy nepřítele k útoku a zejména zjištění směru jeho hlavního úderu, je podkladem k určení pravděpodobného směru atomového napadení. Vhodné provedení atomové protipřípravy a dovedné využití jejího účinku může plně přispět k splnění cíle obranné operace.

Protipříprava

Cílem protipřípravy v soudobých podmínkách boje je zmařit útok nepřítele a vynutit přeložení doby zahájení útoku na jinou dobu.

V obranné operaci plánujeme

- atomovou protipřípravu,
- dělostřeleckou protipřípravu a
- leteckou protipřípravu.

Největšího účinku lze dosáhnout provedením atomové protipřípravy.

Atomová protipříprava

Atomovou protipřípravu je nutno připravit na každém z možných směrů nepřátelského útoku, a to ve dvou variantách.

V obranném pásmu armády plánuje se protipříprava na 2 až 3 směrech; provádí se však na 1, nejvýše 2 směrech.

První varianta (hlavní pro případ zaujetí výchozího položení nepřítele v hloubce 2 až 5 km od předního okraje.

Druhá varianta pro případ zaujetí výchozího položení nepřítelem přímo před předním okrajem.

Včasnému a správnému zjištění výchozího položení nepřítele je nutno věnovat zvláštní pozornost, protože právě na tom bude záviset i úspěch provedení atomové protipřípravy.

Při provádění atomové protipřípravy se atomové údery uskutečňují podle stejných zásad jako při atomové přípravě útoku, avšak s menší hustotou.

Hlavními objekty pro provedení atomové protipřípravy jsou

- tankové svazky, které obvykle tvoří první sled útočné sestavy,
- zjištěné dělostřelecké atomové prostředky a
- hlavní uskupení nepřátelského dělostřelectva.

Kromě těchto cílů je vhodné současně napadnout letectvem stanoviště velitelství, letiště s atomovými základnami, taktické a operační zálohy a jiné důležité cíle, aby bylo nepříteli znemožněno nahradit ztráty u hlavního úderného uskupení.

Prostor protipřípravy (hlavní úderné uskupení protivníka) bývá zpravidla volen v rozsahu 12 až 20 km do šířky a 8 až 10 km do hloubky. Je to zhruba prostor dvou divisí prvního sledu na směru hlavního úderu nepřítele.

Počet atomových pum k provedení atomové protipřípravy bude závislý na počtu atomových pum vyhrazených pro celou obrannou operaci. Bude-li vševojsková armáda mít k dispozici 4 až 8 atomových pum, může k provedení atomové protipřípravy použít 3 až 5 atomových pum, z toho aspoň jedné třetiny střední ráže.

Epicentra shozu atomových pum bývají plánována v přípravném období a upřesněna na základě průzkumu s velitelem střeleckého sboru (střelecké divise), v jehož pásmu bude jich použito.

Doba zahájení atomové protipřípravy je nejdůležitějším činitelem v rozhodnutí velitele armády pro provedení protipřípravy. Předčasně spuštění protipřípravy by nesplnilo svůj cíl (hlavní úderné uskupení protivníka by ještě nemuselo být ve výchozím položení). Zpoždění provedení protipřípravy, zvláště kdyby nás nepřítel předešel a sám zahájil přípravu zteče, mohlo by mít vzápětí značné ztráty, a to hlavně u dělostřelectva, které by bylo shromážděno k provedení protipřípravy.

Proto za použití atomových zbraní je zvlášť důležité nepropást okamžik k provedení protipřípravy. Podle toho, jak se připravuje nepřátelský útok, usměrňuje se úsilí průzkumu na to, aby byly získány údaje umožňující přesně určit výchozí položení nepřítele k útoku, jakož i včas zjistit dobu, kdy nepřítel zaujímá výchozí položení svými vojsky prvního sledu. V nutném případě může být k tomuto účelu proveden průzkum bojem.

Aby mohlo letectvo správně a přesně shodit atomové pumy nad zvolenými epicetry, musí být včas dodány požadavky letectvu, a to zvlášť v těch případech, když jsou epicentra pozměněna proti původně plánovaným. Požadavky nutno dodat nejméně 2 až 3 hodiny před stanoveným časem provedení protipřípravy. Tato doba dostačuje, jen jsou-li rozvinuty prostředky pro bombardování pomocí systému RIM a připraveny všechny topografické prvky. Není-li tomu tak, bude příprava letounu k přesnému shozu atomových pum při částečné nebo úplné oblačnosti trvat mnohem delší dobu.

Po provedení atomové, dělostřelecké a letecké protipřípravy, může být proveden úder na nepřátelská vojska, která zaujala výchozí položení, a to mechanisovanou divisí střeleckého sboru prvního sledu armády; za příznivých podmínek i mechanisovanou armádou. Cílem těchto úderů bude úplně rozvrátit bojovou sestavu nepřítele a zmařit jeho útok, po případě i získat výhodné podmínky pro přechod do protiútku.

Je-li šířka úseků protipřípravy do 12 až 20 km a hloubka 8 až 10 km, plánujeme zpravidla použití 3 atomových pum, z toho aspoň jedné střední ráže.

Neprovedeme-li úder mechanisovanou divisí do prostoru protipřípravy, bude velmi účelné použít i bojových radioaktivních látek a chemických zbraní. Množství bojových radioaktivních látek a chemických zbraní bude závislé na cíli protipřípravy.

Dělostřelecká protipříprava

Kromě atomové protipřípravy plánujeme v obranné operaci vševojskové armády zároveň i dělostřeleckou a leteckou protipřípravu. Jejich úkolem zpravidla bude

— umlčet živou sílu a bojovou techniku na úsecích, které nebyly umlčeny atomovými zbraněmi.

Atomová, dělostřelecká a letecká protipříprava se provádí podle jednoho plánu velitele armády, zpracovaného v souhlase s rozhodnutím velitele frontu, na pravděpodobné směry hlavního úderu protivníka a podle jednotlivých variant.

Účast dělostřelectva při dělostřelecké protipřípravě bude záviset na cíli protipřípravy, na počtu atomových pum, které jsou určeny k protipřípravě, a na účasti letectva při letecké protipřípravě.

Dělostřelectvo vyčleněné pro protipřípravu může působit do celé šířky úseku plánované protipřípravy, to jest do šířky 12 až 20 km prostoru protipřípravy, dále na dělostřelecké baterie podle donosnosti vlastních zbraní.

Střední norma hustoty dělostřelectva pro protipřípravu bude dosahovat 60 až 100 hlavní na jeden kilometr úseku protipřípravy. V rámci vševojskové armády můžeme pro tento úkol soustředit do 1300 dělostřeleckých a minometních hlavní.

Při plánování dělostřelecké protipřípravy počítáme zpravidla s těmito hlavními:

praporeční a plukovní minomety jednotek v dotyku, dělostřelectvo divisi a sboru prvního sledu, které je umístěno čelně nebo na křídlech prostoru protipřípravy, které se však nemusí přemisťovat, divisní dělostřelectvo z druhého sledu sboru a divisní i sborové dělostřelectvo z druhého sledu armády, dělostřelecké zálohy a dělostřelecké protitankové zálohy sboru a armády, armádní dělostřelectvo a v některých případech i dělostřelectvo zálohy frontu a dělostřelectvo sousedních armád.

Vzhledem k nutnosti omezení širokého manévru dělostřelectvem budou zpravidla do počtu potřebných hlavní pojata i tanky a samohybná děla, která nejsou v operních bodech a protitankových rajonech.

Mohou se přibírat tankové zálohy divisi, tankové a tankosamohybné pluky mechanisovaných divisi a tankové zálohy armády. Tanky a samohybná děla se přibírají v protipřípravě na směru své činnosti a jejich účast při protipřípravě nesmí jim překážet ve splnění hlavních úkolů. Stupeň jejich přibírání stanoví zpravidla velitel frontu.

V těch případech, kdy se provádí dělostřelecká protipříprava podle hlavní varianty, to znamená, že nepřítel zaujal výchozí položení k útoku ve vzdálenosti 2 až 5 km od předního okraje, působí minomety a část divisního dělostřelectva v dotyku, které nestačí dostřelem, na jednotky,

kteří jsou před předním okrajem a kryjí hlavní úderné uskupení ve výchozím položení.

Zaujímá-li nepřítel výchozí položení k útoku přímo před předním okrajem, přibírá se k účasti při dělostřelecké protipřípravě co možná největší počet dělostřelectva.

Potřeba dokonalého protivzdušného zabezpečení tak mohutného soustředění dělostřelectva pro protipřípravu bude v některých případech vyžadovat, aby s dělostřelectvem, které přichází z hloubky, přišlo také jeho protiletadlové dělostřelectvo.

V těch případech, kdy bude použito dělostřelectva z velké hloubky (frontové), je třeba je přesunout 1 až 2 dny předem do prostoru, odkud by se pak mohlo přesunout poslední noc do stanoveného prostoru k provedení vlastní protipřípravy.

Aby byly nepříteli způsobeny co největší ztráty, zahajuje se protipříprava překvapivými atomovými údery. Vzápětí za nimi zahajuje palbu dělostřelectvo; letecký úder dovršuje protipřípravu.

Možný způsob provedení dělostřelecké protipřípravy: jeden nebo dva případy proti živé síle a palebným prostředkům nepřítele za současného použití chemického střeliva, pak následuje mohutný přepad na nepřátelské dělostřelectvo a končí mohutným přepadem za současného použití chemického střeliva v trvání 1 až 3 minuty. Trvalých otravných látek použijeme jedině do těch prostorů protipřípravy, kam neplánujeme použití mechanisované divise.

Trvání dělostřelecké protipřípravy 20 až 25 minut. Hustota palby a tedy i spotřeba střeliva bývá zhruba stejná jako v dělostřelecké přípravě. Spotřeba střeliva může dosahovat 0,5 až 0,6 p/p (kromě chemického střeliva).

Plán dělostřelecké přípravy se zpracovává graficky. Možný způsob provedení dělostřelecké protipřípravy viz v příloze 1.

Letecká protipříprava

Činnost letectva v obranné operaci můžeme rozdělit na dvě období:

- na období postupu, soustřeďování, přeskupování a rozvinování nepřítele před hlavním pásmem obrany a
- na období při vedení obranné operace.

Všimneme si tu jen prvního období, i tu však jen činnosti, která je zaměřena k provedení protipřípravy.

Od okamžiku, kdy vojska nepřítele přijdou do prostoru soustředění, začínají se přímo připravovat k útočné operaci. Tato příprava obvykle zahrnuje přeskupování vojsk, zaujetí výchozího položení, rozvinování dělostřelectva, zesílení přísunu všech druhů pro boj, přípravu výchozího položení k útoku, zesílený vzdušný a pozemní průzkum, přemísťování letectva na předem připravovaná předsunutá letiště a další příznaky, které nasvědčují přípravě k útoku.

Všechna tato opatření prováděná nepřítelem musí být včas zjištěna průzkumným letectvem a potvrzena jinými prameny zpravodajského průzkumu.

Průzkumné letectvo dostává zpravidla tyto úkoly:

- zjistit hlavní uskupení nepřítele v prostoru soustředění a počátek jeho přesunu z prostoru soustředění do výchozího položení,

- zjistit prostory soustředění tanků, dělostřelectva a okamžik rozvinutí dělostřelectva a zaujetí palebných postavení,
 - zjistit prostory soustředění skupin pro rozvíjení úspěchu, místa soustředění druhých sledů, záloh, štábu, VS nepřítele,
 - hlásit okamžik přeskupování nepřátelského letectva na předsunutá letiště,
 - sledovat provádění ženijních prací u nepřítele se zvláštním zaměřením na budování výchozího prostoru po stránce protiatomové.
- Zvláštní důraz klademe na provádění průzkumu nepřátelských atomových základů (letišť, základů řízených střel, raket a jiných atomových prostředků, jako palebných postavení nepřátelského atomového dělostřelectva a p.).

Průzkumné letectvo předává radiem zprávy, které přijímá závazně každý vševojskový štáb do štábu divise vto.

Bombardovací a bitevní letectvo plní při přípravě nepřátelského útoku tyto úkoly:

- ničí tanky, dělostřelectvo a živou sílu v prostoru soustředění,
- ničí a umlčuje dělostřelectvo v palebných postaveních, zvláště zjistí-li atomové dělostřelectvo,
- ničí dopravní prostředky na komunikacích, sklady, stanice, zásobovací základny a důležité komunikační uzly,
- ničí nepřátelské letectvo na zjištěných letištích se zvláštním důrazem na letecké atomové základny a odpalovací základny řízených střel a jiné prostředky hromadného ničení.

V tomto období se velmi často používá letectva v noci, abychom nepříteli vyčerpali ještě ve výchozím prostoru.

Zvláštního významu nabývá účast letectva, a to bombardovacího a bitevního, při provádění vlastní letecké protipřípravy.

Kromě atomových úderů, které provedou speciální letouny v rámci atomové protipřípravy (zpravidla na začátku protipřípravy), podnikne letectvo ke konci protipřípravy mohutný letecký úder na nejdůležitější cíle v rámci jednotného plánu protipřípravy.

Zvlášť účelně se projeví letecký úder současně do hloubky, na taktické a operační zálohy, na velitelská stanoviště, komunikační uzly s cílem úplně znemožnit nahradit ztráty, které jsou způsobeny hlavním údernému uskupení v prvním sledu.

Napadení nepřátelských letišť bude jedním z nejdůležitějších úkolů letectva v obranné operaci, aby byla omezena u nepřítele nadvláda ve vzduchu.

Zkušenosti z Veliké vlastenecké války ukázaly, že letectvo působilo v protipřípravě společně s dělostřelectvem a zesilovalo jeho palebný účinek na pozemní cíle. Jindy však bombardovací letectvo dostávalo samostatné cíle, které dělostřelectvo nebylo schopno zničit.

Při organizování a provedení letecké protipřípravy je účelné dát bitevnímu a bombardovacímu letectvu tyto úkoly:

- umlčet atomové dělostřelectvo nepřítele a atomové základny nepřítele;
- umlčet hlavní uskupení nepřátelského dělostřelectva v palebných postaveních, především těžkého dělostřelectva, které je umístěno v hloubce;

- ničit tanková skupení;
- ničit a desorganisovat velení, štáby, spojovací uzly;
- ničit taktické a operační zálohy, aby jim bylo znemožněno nahradit ztráty u hlavního úderného uskupení;
- ničit nepřátelské letectvo na letištích a tím omezit jeho nadvládu ve vzduchu.

Všechny akce letectva prováděné v protipřípravě musí být plánovány na stupni frontu, nejméně na stupni vševojskové armády.

Při provádění protipřípravy musí být přesně stanoveny úkoly letectvu, na které objekty má působit vzhledem k cílům, které byly plánovány pro dělostřelectvo. Proto nabývá organizace součinnosti i tu významné úlohy.

Vzhledem k tomu, že nepřítel jako útočník má nadvládu ve vzduchu, jeví se zvlášť výhodné provést protipřípravu v noci a tím znemožnit nepříteli využít veškerého jeho letectva.

Pro všeobecnou kalkulaci potřeby leteckých jednotek a leteckých pum pro leteckou protipřípravu můžeme počítat:

- jedna bombardovací letecká divise se 2 až 3 plukovními vzlety,
- jedna bitevní letecká divise se 2 až 3 plukovními vzlety,
- jeden stíhací letecký sbor nejvýš s 9 plukovními vzlety,
- po případě se zálohou plukovních vzletů stíhacího letectva — podle potřeby a povahy cílů.

Na 1 km² plochy cílů počítáme s 80 až 140 t trhavin v různých druzích leteckých pum; chemického střeliva (v leteckých pumách) může být použito na samostatné cíle nebo společně na 50% s normálními tříštivotrhavými pumami.

V rámci dvou bombardovacích divisních vzletů je možné vyřadit jeden oddíl atomového dělostřelectva, jeden normální dělostřelecký oddíl (1½ až 2 letky na baterii) a jeden prapor pěchoty.

V případech použití BRL a chemických zbraní účinky se značně zvětšují.

Zvláštnosti provádění protipřípravy v noci

Podle poznatků z Veliké vlastenecké války provedla Sovětská armáda protipřípravu v kurské operaci v r. 1943.

4. července ve 22.30 hod. (západ slunce 21.00 hod., východ 4.00 hod.) byla provedena v pásmu 6. gardové armády (voroněžský front) dělostřelecká protipříprava 600 děly a minomety, 55 raketomety a zbraněmi pěchoty s úkolem umlčet 12 nejdůležitějších baterií, 17 prostorů pravděpodobných shromaždišť pěchoty a tanků a 17 pozorovatelů. První 5minutový palebný přepad byl proveden v 22.30 hod., druhý 5. července ve 3.00 hod.

U 15. armády (střední front) bylo k protipřípravě určeno asi 1000 děl a minometů s úkolem umlčet 104 dělostřelecké baterie, 53 velitelských pozorovatelů a okolo 58 prostorů pravděpodobných shromaždišť nepřátelské pěchoty a tanků.

Dne 5. července ve 2.20 hod. byly provedeny dva 5minutové palebné přepady s 20minutovou přestávkou, za které byla udržována systematická palba. Ve 4.25 hod. byla protipříprava opakována za účasti letectva.

Zvlášť veliký účinek měla protipříprava »středního frontu«, protože mohla být lépe připravena.

Sovětskému velení se podařilo zjistit průzkumem přesně den a hodinu, kdy nepřítel připravuje zahájení útoku. Byl odhalen směr hlavního úderu, jakož i umístění hlavního úderného uskupení. Lepších účinků bylo dosaženo v těch prostorech, kde jako cíl bylo zvoleno uskupení pěchoty a dělostřelectva.

Všeobecný cíl protipřípravy byl splněn. Němci utrpěli značné ztráty (50% i více), zahájení útoku bylo oddáleno, pro velké ztráty se útočná operace Němců nerozvinula do hloubky.

Se zřetelem ke zkušenostem z uvedených případů vzrůstá ještě ve větší míře otázka provádění protipřípravy v noci v soudobé obranné operaci.

V soudobé operaci, kdy nepřítel může zahájit útočnou operaci ještě v noci, musí štáby vojsk připravit a plánovat provádění protipřípravy v noci s využitím všech výhod operačních, taktických i materiálně technických.

Při provádění protipřípravy můžeme využít výhody překvapení při současném omezení nadvlády ve vzduchu u nepřítele.

Soustředování palebného počtu zbraní pro protipřípravu je lépe provést v noci. Možnost využít současných prostředků k osvětlování — může značně přispět k zvýšení účinků nočních úderů letectva a dělostřelectva.

Štáb vševojskové armády musí proto plánovat příslušné varianty a připravit všechna opatření týkající se provádění protipřípravy i v noci. Jde o plánování a přípravu této noční činnosti:

a) Noční manévr dělostřelectva k frontě a podél fronty k zaujetí palebných postavení dělostřelectva pro provedení protipřípravy. Provádí se zpravidla poslední noc; podle připraveného plánu a příslušné varianty.

b) Provedení nočního průzkumu všem průzkumnými prostředky ke konečnému upřesnění a vyhodnocení zpráv o zaujetí výchozího položení nepřítelem. V čas potřeby provádí se také ještě doplňkový noční průzkum bojem nebo ještě lépe, provedeme-li průzkum bojem ještě během dne, před nočním provedením protipřípravy. Zprávy musí být dodány přesně v stanovený čas, aby mohly proniknout k vojskům, která se účastní protipřípravy.

c) Provedení vlastní protipřípravy v noci. Provést mohutný úder atomovými zbraněmi, letectvem a dělostřelectvem. Podle možnosti provést současně hned při provádění protipřípravy také úder atomovými prostředky a letectvem na cíle v hloubce nepřátelské obrany (taktické zálohy, operační zálohy, VS, letiště — zvlášť pak na atomové základny, komunikační uzly a na jiné důležité cíle) — péčí frontu.

d) K využití účinků atomového napadení nepřítele provést po případě mechanisovanou divisi noční úder do prostoru protipřípravy.

Tato činnost vyžaduje od štábu

— důkladného naplánování; všech opatření k provádění noční činnosti vojsk;

- zvýšený průzkum všech průzkumných prostředků — zvlášť v posledním období příprav nepřítele k útoku;
- dokonalé bojové zabezpečení nočních akcí;
- organisace součinnosti a velení v noci;
- dokonalé utajení a provedení operačního maskování;
- materiálně technické zabezpečení se zvláštním zaměřením na plánování osvětlování v noci s přísným zachováváním režimu osvětlování,
- nepromeškat dobu zahájení protipřípravy.

Při organisaci provedení protipřípravy v noci musí štáb připravit a zabezpečit zároveň možnost odrazit úder protivníka.

Uvedu jen některé hlavní zásady k přípravě a provedení protipřípravy v noci.

Pokud jde o noční manévr dělostřelectvem, není nutno tuto otázku rozvádět, je běžná a je štábům známa. I tu je však nutno zdůraznit provedení dokonalého bojového zabezpečení, zvláště maskování a utajení, aby nepřítel nezjistil palebná postavení, z kterých je plánováno provést protipřípravu. Vzhledem k poměrně silné slyšitelnosti v noci (pohyby motorisovaného dělostřelectva a p.), je třeba učinit příslušná opatření (palby na předním okraji a p.). Návrat dělostřelectva do původních palebných postavení pro obranu musí být proveden ještě za tmy, tedy také v noci, aby nepřítel nemohl zjistit prostory palebných postavení dělostřelectva, které byly připraveny a vybudovány pro vedení obranného boje.

Provádění nočního průzkumu

Po získání předběžných zpráv o zaujímání výchozího položení vojsky nepřítele organisuje vševojskový štáb armády zvlášť důsledně průzkum na poslední noc, aby mohly být ověřeny zprávy o místě a čase připravovaného hlavního úderu nepřítele.

Prostředky pro noční průzkum:

- letectvo,
- dělostřelecké průzkumné letectvo,
- agenturní průzkum,
- hloubkový průzkum,
- průzkum bojem,
- speciální průzkum druhů vojsk (dělostřelecký, chemický, ženijní, spojovací a jiný).

Náčelník štábu vševojskové armády, který osobně organisuje průzkum podle směrnic velitele armády, sladí co do času a prostoru úkoly jednotlivých průzkumných prvků. Zároveň stanoví způsob a dobu podávání jednotlivých zpráv, a to tak, aby štáb měl k dispozici dostatek času zprávy zhodnotit. Poté je nutné zprávy předložit ihned veliteli armády, který se na základě toho může rozhodnout pro některou z plánovaných variant provedení protipřípravy.

Letectvo prověří hlavně cíle pro volená epicentra atomových pum, cíle v hloubce nepřátelského výchozího položení, jakož i cíle ve větší hloubce, které jsou voleny pro vlastní letecké napadení v době protipřípravy.

Dělostřelecké průzkumné letectvo může provádět průzkum do hloubky druhých sledů sboru — prvního sledu armády nepřítele.

V součinnosti s letectvem může být pověřeno dělostřelecké průzkumné letectvo prověřením zvláště přítomnosti atomového dělostřelectva nepřítele a dále pak hlavního uskupení dělostřelectva pro připravovaný útok nepřítele.

Agenturní průzkum bude zaměřen hlavně do prostoru nepřátelských atomových prostředků (atomové dělostřelectvo, letiště s atomovými zbraněmi, atomové základny a p.). Kromě zpravodajských úkolů může být agenturnímu průzkumu (diversním skupinám) uloženo ničení atomových prostředků nepřítele, poněvadž právě v noci tato činnost je lépe možná, proto je výhodné vybavit ho k tomu účelu vhodnými bojovými prostředky. O atomových prostředcích, které byly zničeny, musí agenturní průzkum dodat zprávy ihned, aby mohly být včas voleny další vhodné cíle.

Hloubkový průzkum je třeba vyslat nejméně do prostorů palebných postavení nepřátelského dělostřelectva a do prostorů VS divísi, po případě i sborů, k vzetí zajatců.

Průzkum bojem v noci je třeba provést na několika směrech k utajení průzkumového zájmu vlastních vojsk. Má být však také proveden do prostoru hlavního úderného uskupení. Průzkum bojem musí získat zajatce. Průzkum bojem může být proveden také ještě během dne před provedením protipřípravy.

Zenijní průzkum kromě obvyklých úkolů musí se zvlášť zaměřit na získání zpráv o průchodech, které nepřítel připravoval ve svých minových polích a v minových polích našich vlastních jednotek.

Průchody, které nepřítel vytvořil v našich minových polích, je třeba co možná znovu zatarasit.

Radiový a radiační průzkum zaměří svou činnost hlavně na zjištění uskupení nepřátelských atomových zbraní, zjištění připravovaných atomových úderů, rozmístění radiolokačních a radionavigačních stanic, včasné zjištění letů letounů s atomovými zbraněmi podle charakteristických příznaků a způsobů provádění atomových úderů.

Spojovací průzkum bude zaměřen hlavně k tomu, aby ověřil, zda nepřítel zaujal připravovaná velitelská stanoviště a kde soustředil nejvíce pojítek.

Chemický průzkum spolu s radiačním průzkumem bude zaměřen na získání zpráv o přípravě použití atomových a chemických zbraní nepřítelem.

Ostatní speciální průzkum je zaměřen na získání nejdůležitějších údajů potřebných k ověření zpráv pro provedení protipřípravy v noci.

Vzhledem k tomu, že vlastně jedině na základě skutečně správně ověřených zpráv je možné s úspěchem provést protipřípravu, účastní se velitel vševojskové armády osobně sám při organizaci a zabezpečení průzkumu, zvláště pak poslední noc.

Provedení vlastní protipřípravy v noci

Na základě důkladného naplánování, zabezpečení a přípravy vojsk, jakož i konečného ověření zpráv, které provedl štáb všemi prostředky průzkumu, těsně po zaujetí výchozího položení vojsky nepřítele velitel armády po souhlase velitele frontu nařídí provést protipřípravu podle jedné z plánovaných variant.

Možný plán provedení protipřípravy viz v příloze 1.

Potřebné osvětlení prostoru protipřípravy a způsob provedení osvětlení viz v příloze 3.

K dosažení většího překvapení je nejvhodnější provést první přepad bez osvětlení. Potom k dosažení co největších účinků provést osvětlování prostoru cílů protipřípravy.

Spolu s provedením protipřípravy na hlavní úderné uskupení nepřítele v prvním sledu bude velmi účelné provést zároveň úder na cíle v hloubce — viz přílohu 2, abychom takto znemožnili nepříteli nahradit ztráty u hlavního úderného uskupení. Takto provedená noční činnost má zvláště tu výhodu, že během noci je omezena činnost nepřátelského letectva a tím prakticky dočasně vyloučena jeho nadvláda ve vzduchu.

Provedení nočního úderu do prostoru protipřípravy mechanisovanou divisi bude vyžadovat zvláštních opatření a zabezpečení. Využití účinků atomového úderu v noci předpokládá zvláštní péči pro organizaci radiálního průzkumu, vytyčování os pro postup hlavních sil mechanisované divise a jiná opatření.

Způsob možného provedení úderu mechanisované divise před přední okraj hlavního pásma obrany po atomové dělostřelecké a letecké protipřípravě uvádí v obšírném článku podplukovník Spišiak v »Práci Vojenské akademie Klementa Gottwalda«, čís. 12/1955.

Ve svém rozhodnutí pro noční úder mechanisované divise do prostoru protipřípravy musí velitel armády stanovit

- směr hlavního úderu,
- přesné vymezení úkolů pro mechanisovanou divisi a úkoly svazků, jednotek a zbraní, které budou zabezpečovat provedení nočního úderu,
- způsob a organizaci letecké a dělostřelecké podpory a doprovodu po skončení atomové, dělostřelecké a letecké protipřípravy,
- způsob organizace součinnosti, zvláště s letectvem a dělostřelectvem,
- dobu zahájení úderů,
- opatření k utajení přípravy úderu mechanisovanou divisi,
- síly a prostředky, jakož i způsob osvětlování terénu,
- síly a prostředky, které budou krýt a maskovat úder mechanisované divise,
- způsob velení v noci.

V rozhodnutí musí být mechanisované divisi stanoveny přesně místo a úkol po skončení úderu do prostoru protipřípravy.

K udržování správného směru je vhodné přidělit jednotkám světlo-mety, při čemž počítáme k udržení jednoho směru aspoň 1 světlo-met; pro pluk 2 až 3 světlo-mety, celkem na 1 km fronty třeba počítat 5 až 6 světlo-metů.

SCHEMA PROTIPŘÍPRAVY

Příloha 1

Varianta »HRON«

1. Atomová protipříprava

Kdo provede	Atom. pumy počet ráže	Doba shozu	Místo shozu Epicentrum	Výška shozu	Výška výbuchu	Cíle	Poznámka
Spec. letadla „MORAŠ“	1	s	č	mapa: 100 000 „4286“	8000	600	Hlav. uskup. Od, VS div. hlavní uskup. děl.
	1	m	č	„3743“	4000	400	Druhý sled pd, VS div. hlavní uskup. děl.
	1	m	č	„4870“	4000	400	Atom. děla

2. Dělostřelecká protipříprava

Trvání a druh protipřípravy	Dél. 10 sd PDS 2, PDS 1 DDS 10 DDS (md)	Dél. 12 sd PDS 3, PDS 4 DDS 12	Dél. 16 ss SDS 16, ss SDS 17 ADZ (F. děl.) (SDPTZ, ADPTZ)	Spotřeba munice u ráží						Poznámka
				85 mm	100 mm	122 mm	152 mm	160 mm	RM mm	
Varianta HRON	Pal. předpád 8' Od Č+2 do Č+10	Umlčování živé síly, jejich paleb. prostředků a minomet. baterií. Cíle: 2, 4, 8, 10 42—50, 61—70	15—24 51—60, 82—90	14, 16—20 27—29, 93—98	32	21	18	14	14	PVO Zajistí let. a PLD podle plánu PVO pro protipřípr.
	Pal. předpád proti dělostřelectvu 5' Od Č+10 do Č+15	Umlčování dělostřelectva a velit. stanovišť v hloubce nepř. obrany. Cíle: 32—35 86—89	25—31 71—78	21—26 82—93	13	10	7	3	3	
	Pal. předpád 7' Od Č+15 do Č+22	Umlčování živé síly a jejich paleb. prostředků a minomet. baterií. Cíle: 2, 3, 8, 10 42—50, 61—70	15—24 51—60, 82—90	14, 16—20 27—29, 93—98	28	19	15	12	12	1 salva
	Pal. předpád chemický 3' Od Č+22 do Č+25	Umlčování živé síly, velit. stanovišť a dělostřelectva Cíle: 2, 4, 8, 10, 42—50 61—70, 32—35	15—24, 51—60 82—90, 71—78	14, 16—20, 27—29 93—98, 21, 26	12	8	6	6	4	

3. Letecká protipříprava

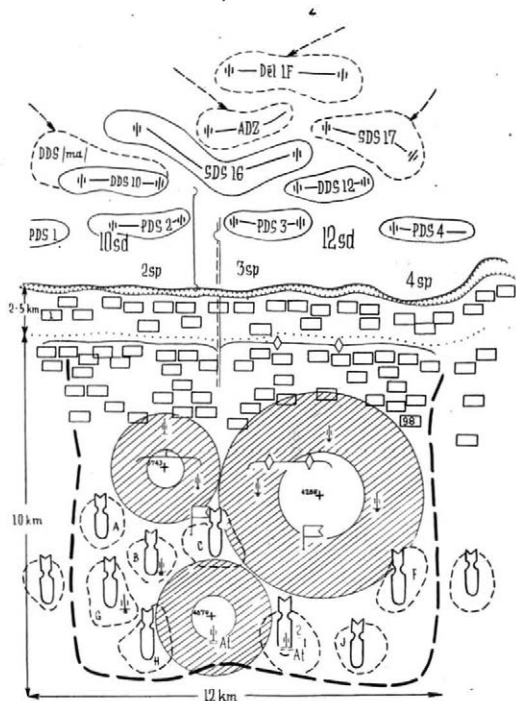
Jednotka Letiště	Počet typ	Úkoly	Cíle	Doba činnosti	Počet pluk. vzletů	Celková váha let. pum	Poznámka
10 bold „RYBA“	90 B—228	Ničení děl., tanků, VS, at. děl., podle výzvy z VS LA	A, C, M, X ...	Č+16—20	3	 tun	
23 bils „JELEN“	225 B—33	Ničení VS, záloh, děl., tanků podle výzvy z VS LA	B, D, E, L	Č+10—20	3	 tun	
5 sls „SRNA“ „DANĚK“ „KAMZIK“	234 S—102	Ochrana vojsk ... armády, záloh, týlu proti pozem. nepř. a úderům ze vzduchu Zabezpečit v prostoru protipřípravy činnost bombard. a bit. let.		Č—Č+20 Č+20—120 Č—Č+20	5—8 3		

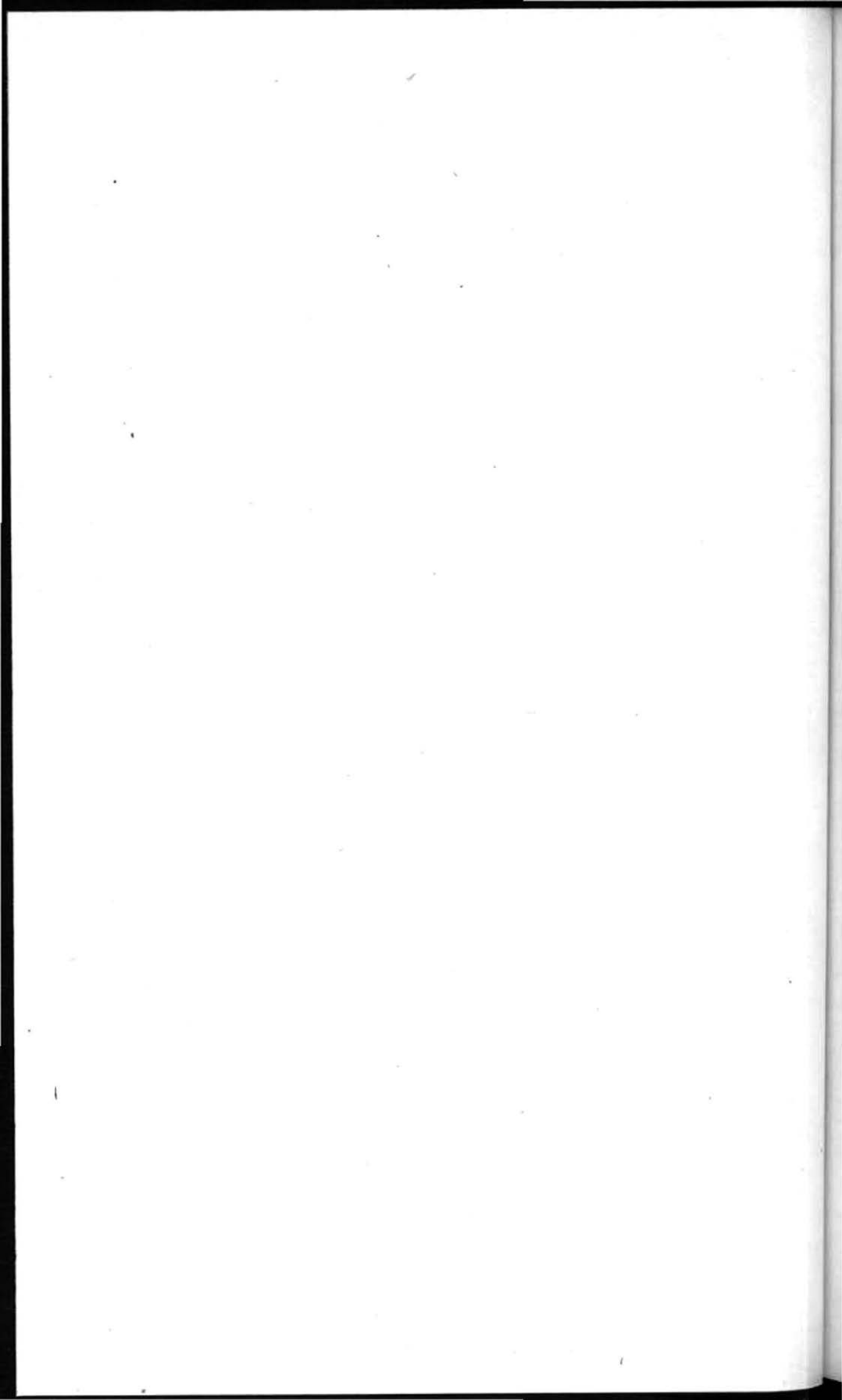
Legenda:

- přisunutě dělostřelectvo
- prostor atomové protipřípravy,
- prostor děl. protipřípravy,
- prostor let. protipřípravy

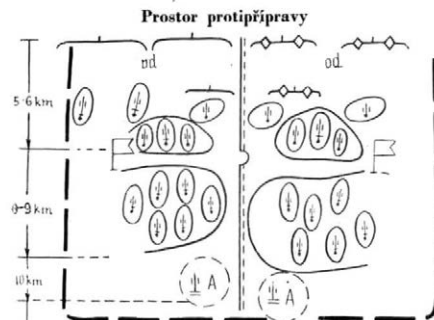
Signály:

- Příprava pro protipřípravu varianta HRON 222
- Pohotovost varianta HRON 333
- Zahájení protipřípravy 444
- Ukončení protipřípravy 555

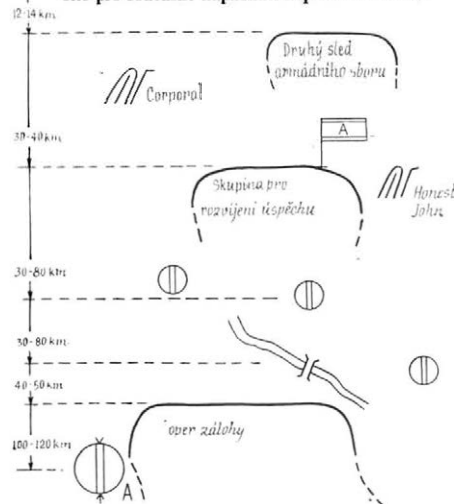

CÍLE PRO PROTIPŘÍPRAVU

Cíle pro současné napadnutí nepřítele v hloubce

Předpoklad:

— šířka 12—20 km, hloubka 10 km
— prostor dvou divísi na směru hlavního úderu

— hlavní úder na rozhraní as

— výchozí položení zaujato 2—5 km od předního okraje

— zesílení hlavního úderného uskupení
— v mezích obvyklých norem

Vhodné cíle:

— taktické zálohy v prostoru soustředění

— VS, ZVS—armády

Skupiny pro rozvíjení úspěchu v soustředění

— letiště (i VS) — taktické letecké armády
— odpalovací základny řízených střel

— důležité komunikační uzly mající vztah k přesunu druhých sledů a záloh

— operační zálohy

— letecké atomové základny
— a jiné důležité cíle

Rozpočet cílů

— V prostoru protipřípravy: 1 pd, 1 od s posilovacími prostředky,

dél. prostředky as

pd: organické prostředky: Dél: 72 Min.: 76 T: 135

od: organické prostředky: Dél: 72 Min.: 100 T: 285

Zesílení pd:

(na směru hlavního úderu) Dél:.....

1 odd — 105 mmht. 18 hlavních

2 odd — 155 mmht. 36 hlavních

1 odd — 155 mmkan. 12 hlavních

1 RM odd. (114,3 mm) 78 hlavních

1 lehký pl odd. 36 hlavních

32 (čtyřhlavňový) 32 (dvojhlavňový)

1 samostat. chpr (r. 106,7 mm) 36 chem. min.

1 tankový prapor 69 tanků

2—3 oddíly à 18 hlavních 36—54 hlavních

nedostává

(z celkového počtu do 25 oddílů)

— do 8 oddílů 102 hlavních

— (zbytek přidělen divísim)

— 1 oddíl atom. děl. 280mm, 6 atomových děl

— (1 oddíl řízených střel, 4 baterie po 2

odpalovacích rampách — na 1 rampě

6 řízených střel).

lop

Dél. a min.: 45 hlavních

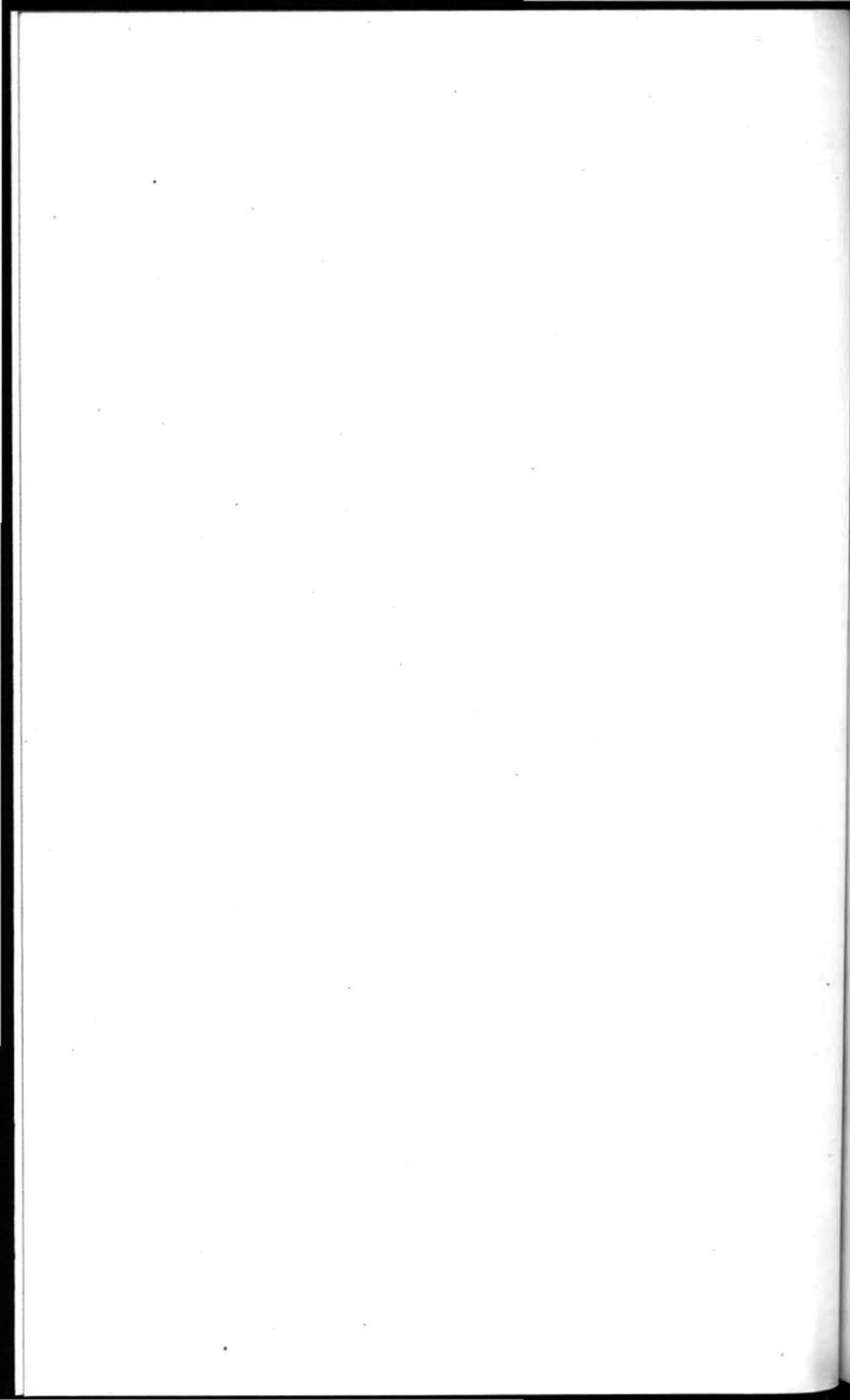
Tanků: 51 + (72 lehkých) — není v prostoru protipřípravy).

Z druhého sledu armády

Dél. a min. 300—400 hlavních

Celkem u pd, od, as — které mohou být v prostoru protipřípravy

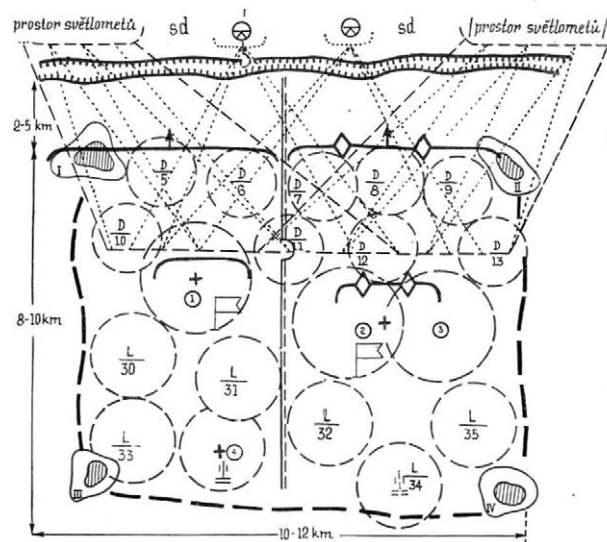
Jednotka	Dél. - Min.	Celkem	Tanků	Celkem	VS: div.	Vozidel různých typů	Atomových děl	Říz. střel
pd + posil.	72+76 78+36+36	298	135 69	204	1+ (1700 rdst)	1700—1900		
od + posil.	72+100 36 (54)	226	285	285	1+ (2400 rdst)	1900—2100		
as	102	102		—		400—600	6	1 oddíl
as (2/3)	70	70		—		300—500	6	1 oddíl
Celkem + z druhého sl.		696 300—400		489	2+ (4100 rdst)	4300—5100	12	2 oddíly

SCHEMA OSVĚTLENÍ PROSTORU PROTIPŘÍPRAVY

Předpoklad

- Protipříprava bude provedena podle varianty „HRON“
- Prostor protipřípravy 12×10 km
- Cíle: 1 od — 1 pí s posilovými prostředky
- Celková doba osvětlování 20—25 min.
- Prostředky pro osvětlování: viz tabulku
- Zahájení protipřípravy bez osvětlení — k docílení většího překvapení

- Legenda:**
- 1-IV — požáry založené ZAB — současně jako orientační body
 - ⊕ — prostory volených epicenter (nemusí být osvětlovány — při použití RIM)
 - ⊙ — dělostřelecké osvětlovací granáty
 - ⊙ — letecké osvětlovací pumy
 - ⊙ — světlomety

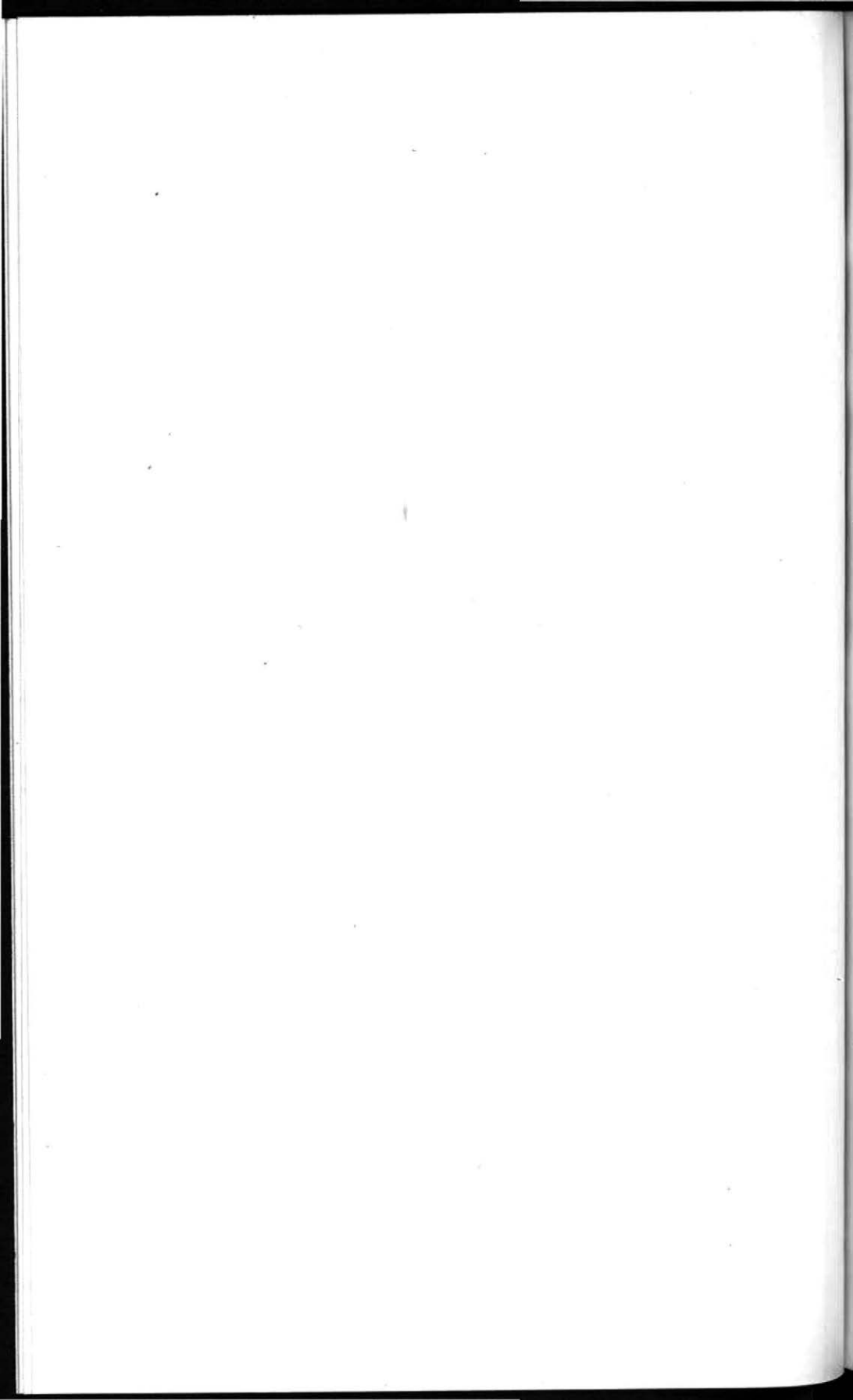
Provedení osvětlování

P. č.	Druh osvětlov.	Kdo provede	Na cíle	Začátek osvět.	Opakování	Celkové trvání	Potřeba osvět. prostředků	Poznámka
1	Požáry Let. ZAB	Let.	I—IV	Č—15	Č+2 Č+10	Č—15 Č+30..	20 ks ZAB	— Možno nahradit jinými zápalnými prostředky
2	Let. pumami SAB	Let.	I—4	Č—2	Č	Č—2 Č+5	8—12 ks SAB (100—75)	— Nemusí být provedeno, použijeme-li systému RIM. Docílujeme většího překvapení bez osvětlení
3	Děl. granáty 122 mm	Děl.	5—13	Č+3	každých 25—30"	Č+3 Č+25	340... ks osvět. 9 kan. 122 (152) mm	— Střelbu provádět po bateriích — Vyčlenit 2 oddíly pro osvětlování
4	Let. pumami	Let.	30—35	Č+12	každých 4—6'	Č+12 Č+25	60—80 ks SAB 100—55 100—75	
5	Světlomety	Děl.	5—13	Č+3	střídání v rámci skupiny	Č+3 Č+25	20—30 ks světlometů 150 cm	— Sladit osvětlování s použitím děl. granátů
6	jiné osvětlovací prostředky							

Poznámka.

Takticko-technické údaje prostředků pro osvětlování

P. č.	Druh	Kdo používá	Účinek		Poznámka
			v okruhu	doba hoření	
1	Osvětlovací rakety	Všechny druhy vojsk	100—200 m	10—15"	Nevhodné pro vlastní protipřípravu
2	Dělostřelecké osvětlovací granáty 122 mm	Děl.	1,5—2 km	25—30"	Při střelbě v baterii (četě) po 25—30" — osvětlí se prostor 3—4 km široký a 1 1/2 km hluboký
3	Osvětlovací letecké pumy: SAB 100—55, SAB 100—75	Let. Let.	1,5—2 km 1,5—2 km	4—5' 6—7'	
4	Letecké zápalné pumy ZAB	Let.			
5	Světlomety — 150 cm	Děl.	4—6 (10) km	2 hodiny	
6	Jiné osvětlovací prostředky				

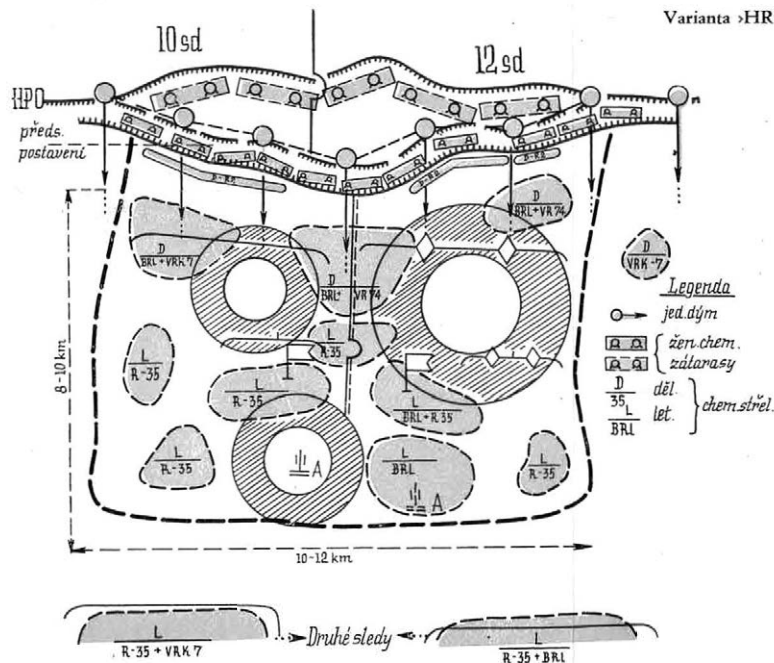

SCHEMA

Příloha 4

Použití chemických zbraní při provádění protipřípravy

Varianta >HRON<

Spotřeba chemické munice a otravných látek — pro protipřípravu:

Dělostřelectvo			Letectvo			Chemické vojsko		
ráže	chem. lát.	počet	puma	chem. lát.	váha	chem. lát.	váha	Pozn.
120 mm	VR 74	0,3 pp	CHAB 100	BRL		JAM 21	40 000 ks	(2 kg)
122 mm	R-35		CHAB 250	VRK 7	32 t	R-74	80 000 kg	
100 mm	R-2		ZAB	R 35	8 t	chem.	80 000 kg	
152 mm	BRL		...	R 2	5 t	M-1-1	30 000 ks	
...	...		...	...		...	...	

1. Cíl použití chemických zbraní

- Zvětšit účinky atomových zbraní s důrazem na prostor
- Zničit živou sílu a zamořit bojovou techniku a terén s hlavním důrazem na
- Zumožnit nahrazení ztrát u hlavního úderného uskupení.

2. Bojový úkol

- Připravit a zabezpečit použití chemických zbraní do prostoru protipřípravy varianta HRON, s hlavním důrazem na prostor

3. Úkol dělostřelectva

- Ničit živou sílu u hlavního úderného uskupení — podle plánu dělostřelecké protipřípravy s důrazem na prostor
- Zamořit bojovou techniku a terén s důrazem na prostor
- Na začátku děl. protipřípravy použít OL VR-18 a BRL v trvání 1 minuty, hustota zamoření 0,05 mg/l.
- Na konci dělostřelecké protipřípravy použít OL VR 74 a BRL v trvání 3 minuty, hustota 25 g/m³.

4. Úkol letectva

- Ničit živou sílu a zamořit bojovou techniku a terén s důrazem na prostor hlavně však na VS, zálohy, druhé sledy, prostor atomového dělostřelectva.
- Napadnout druhé sledy sborů a zumožnit nahradit ztráty u hlavního úderného uskupení.

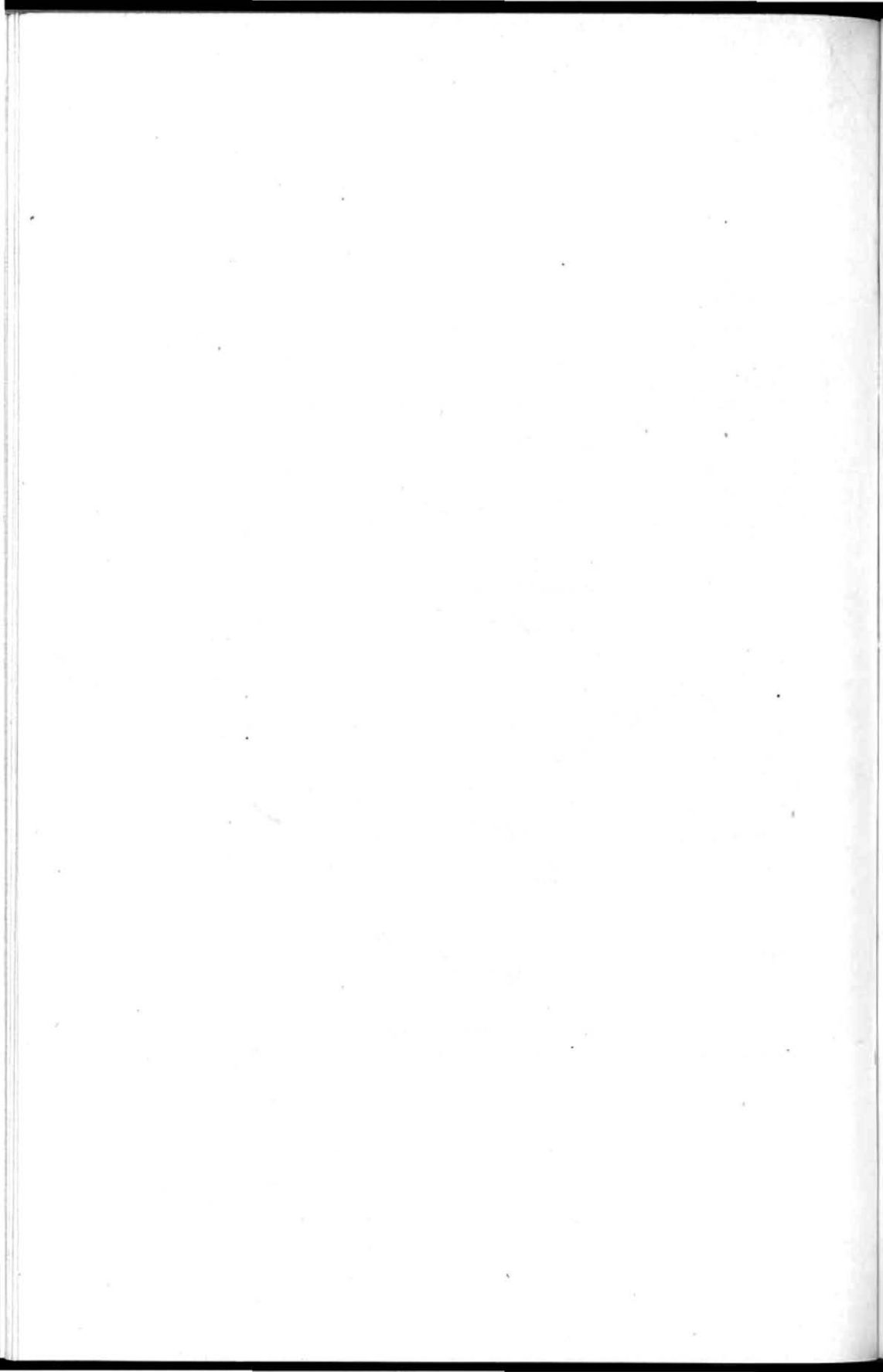
TOL použít jen do těch prostorů kam není plánován úder mechanisované divise. V případě úderu md do prostoru protipřípravy použít na směr úderu R-2.

5. Úkol chemického vojska

- V součinnosti s jednotkami ss připravit vypouštění jedovatého dýmu z předního okraje v úseku od do
- Ohňometný prapor v součinnosti s ostatními zálohami mít připravený k přehrazení směru na čarách

6. Rozdělení chemických prostředků

.....

Volba orientačních bodů bude zvlášť důležitá, aby jednotky mechanisované divise mohly spolehlivě plnit stanovený úkol.

Použití chemických zbraní v součinnosti s atomovými zbraněmi, s úderem letectva a dělostřelectva normálním tříštivým střelivem, zvláště v noci, může značně přispět ke splnění cíle protipřípravy a tím i obranné operace.

Chemických zbraní může být velmi vhodně použito na začátku protipřípravy, dokud protivník nemohl ještě využít protichemických úkrytů. Na konci protipřípravy můžeme velmi vhodně použít látek trvalých, abychom prodloužili účinky atomové, dělostřelecké a letecké protipřípravy. V těch případech, kdy plánujeme úder mechanisované divise do prostoru protipřípravy, trvalých látek nepoužíváme na ta místa, kterými bude vést úder mechanisované divise.

V příloze 4 uvádím schema možného použití chemických zbraní do prostoru protipřípravy.

Závěr

Má-li být splněn cíl obranné operace, to jest odrazit útok nepřátelských sil, způsobit nepříteli značné ztráty a získat čas k přechodu do útoku, je třeba v plném rozsahu připravit a zabezpečit provádění obranných operací, hlavně se zaměřením k organizaci a zabezpečení protipřípravy a protiúderu.

Zvláštního významu nabývá provádění atomové dělostřelecké a letecké protipřípravy v noci. Pro tuto noční činnost je možno soustředit maximum sil, přípravy provést utajeně, je možné vyloučit dočasně nepřátelskou nadvládu ve vzduchu, atomový, dělostřelecký a letecký úder provést s překvapením, zasáhnout nepřítele na nejcitlivějším místě — v prostoru masového soustředění jeho bojových prostředků a využít morálního účinku, který v noci má významnou úlohu; první úder provést bez osvětlení, aby bylo dosaženo co největšího překvapení.

Příprava nočních akcí je složitá. Štáby musí využít všech prostředků, aby noční akce byly v plném rozsahu zabezpečeny a prováděny.

Otázky vedení obranných operací se zaměřením na noční činnost svazků a zvláště druhů vojsk vyžadují dalšího důkladného studia a rozvíjení. Tento článek má vést k širšímu rozvíjení otázky provádění protipřípravy v noci, zvláště jednotlivými druhy vojsk.